

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji strategicznych oraz kluczowych inwestycji w zakresie potrzeb obronności państwa i bezpieczeństwa publicznego oraz ustanawiania stref ochronnych dla niektórych terenów zamkniętych
Autor	Ministerstwo Obrony Narodowej
Projekt z dnia	20 marca 2025 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Patrycja Grebla-Tarasek/Adrian Pokrywczyński
e-mail	biuro@zpp.pl
tel.	18 477 86 00

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Uwaga ogólna	Ustawa powinna obowiązywać czasowo np. na okres 3 lat.	Skoro, jak wskazuje projektodawca, głównym celem ustawy jest ułatwienie inwestycji w ramach „Tarczy Wschód” to ustawa powinna obowiązywać w okresie do czasu zakończenia budowy inwestycji w ramach tego projektu, a nie bezterminowo. Podobnie specustawa dotycząca budowy CPK, obowiązuje na czas realizacji tej konkretnej inwestycji.		
2.	Uwaga ogólna	Brak informacji dot. zabezpieczenia finansowania realizacji strategicznych i kluczowych inwestycji.	Projekt ustawy powinien również zawierać przepisy dotyczące zapewnienia stabilnego i odpowiedniego finansowania kluczowych inwestycji obronnych. Inwestycje o charakterze strategicznym wymagają dużych nakładów finansowych, dlatego warto, by projekt ustawy precyzował		

			mechanizmy finansowania tych przedsięwzięć, zarówno z budżetu państwa, jak i z innych źródeł, takich jak fundusze unijne czy inwestycje prywatne.		
3.	Art. 1 ust. 2 pkt 1 lit. e i f	Dlaczego projektodawca rozdziela jako inwestora organ podległy ministrowi oraz urząd obsługujący ten organ?	Inwestycja prowadzona przez dany organ będzie de facto inwestycją prowadzoną przez urząd, który obsługuje ten organ.		
4.	Art. 1 ust. 2 pkt 2-4	Definicje strategicznej inwestycji w zakresie potrzeb obronności państwa, kluczowej inwestycji w zakresie potrzeb obronności państwa oraz kluczowej inwestycji w zakresie potrzeb bezpieczeństwa publicznego są bardzo lakoniczne.	Ustawa przewiduje szereg wyłączeń i ułatwień dla powstawania tego typu inwestycji, tymczasem ich definicje są bardzo lakoniczne co może prowadzić do nadużyć. Należy po pierwsze doprecyzować każdą z definicji, ponieważ w obecnej chwili niewiele się one od siebie różnią oraz wyraźnie wskazać jakie inwestycje mogą być realizowane zgodnie z każdą z trzech kategorii. Projekt powinien dokładnie precyzować pojęcia, ze względu na to, że nie każda inwestycja związana z obronnością państwa powinna korzystać z uproszczonych procedur administracyjnych. Pomocnym byłoby zapisanie w ustawie konkretnych kryteriów, które pozwolą na precyzyjną klasyfikację inwestycji. Ponadto w rozdziale 3 nie zostały opisane żadne zasady dotyczące realizacji „kluczowych inwestycji w zakresie potrzeb bezpieczeństwa publicznego”. Jeżeli poza znalezieniem się w wykazie MON tego typu inwestycje nie mają różnić się proceduralnie od zwykłych inwestycji to w jakim celu		

			projektodawca wyodrębnił tę kategorię? Chyba, że chodzi wyłącznie o to, aby nadać im wyłączenia przewidziane w art. 16.		
5.	Art. 3 ust. 2	Potrzeba doprecyzowania, zapis jest niezrozumiały.	Przy takim zapisie nie wiadomo czy dla przedmiotowych terenów zamkniętych należy stosować dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków określone w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych hałasów w środowisku, czy też dla przedmiotowych terenów wskazane rozporządzenie nie znajduje zastosowania.		
6.	Art. 5 ust. 1 pkt 1	Potwierdzenie MON o uznaniu zadania inwestycyjnego jako strategicznej inwestycji w zakresie potrzeb obronności państwa powinno mieć formę dokumentową.	Skoro wniosek o wydanie decyzji o zezwolenie na realizację inwestycji może mieć formę elektroniczną (art. 4 ust. 3) to jego elementy również powinny występować w formie elektronicznej.		
7.	Art. 5 ust. 3	Proponujemy, aby termin na wydanie opinii przez organ wynosił 30 dni.	Obecnie zaproponowany termin 21 dni, jest zbyt krótki.		
8.	Art. 7 ust. 4	Przepis sugeruje, że doręczenie powinno odbyć się w trybie PUH, podczas gdy w sytuacji gdy inwestor będzie posiadał adres do doręczeń elektronicznych, zgodnie z art. 4 ust. 1 decyzję inwestorowi powinno doręczyć się właśnie na ten adres.	Projekt w żadnym miejscu nie wyłącza stosowania przepisów ustawy o doręczeniach elektronicznych, wobec czego albo trzeba te przepisy całkowicie wyłączyć w zakresie doręczeń, które będą następowały na kanwie projektu ustawy albo też stosować doręczenia zgodne z zasadami wyrażonymi w ustawie o doręczeniach elektronicznych.		
9.	Art. 8 ust. 1 pkt 1	Przepis jest niezgodny z zasadami doręczeń określonymi w art. 4 ust. 1	Jeżeli wnioskodawca będzie miał adres do doręczeń elektronicznych,		

		ustawy o doręczeniach elektronicznych oraz w art. 39 § 1 KPA.	co zgodnie z zasadami wojewoda ma obowiązek ustalić przez wysyłką korespondencji – to wówczas ADE determinuje, że wojewoda musi wysłać pismo na ADE, bez znaczenia przy tym pozostaje jaki sposób odbioru korespondencji wybrać wnioskodawca na wniosku tj. wnioskodawca może wskazać, że żąda wysyłki korespondencji na adres siedziby, a wojewoda ma obowiązek ustalić czy wnioskodawca ma ADE, jeżeli ma to wówczas musi zignorować żądanie wnioskodawcy i skierować korespondencję w trybie PURDE na ADE wnioskodawcy.		
10.	Art. 8 ust. 1 pkt 3	Uwaga analogiczna jak wyżej.			
11.	Art. 9 ust. 1 pkt 10 lit. g	Proponujemy brzmienie: „obowiązku przebudowy lub rozbudowy dróg publicznych”.	Mogą zdarzyć się sytuacje, w których konieczne będzie poszerzenie dróg i wykup związanych z tym celem gruntów. W przypadku dróg w szczególności gminnych i powiatowych często posiadają szerokość mniejszą niż 6 metrów, a pasy drogowe są wąskie.		
12.	Art. 11 ust. 7	Oprócz wydania samych warunków przyłączenia do sieci energetycznej dla inwestora, przedsiębiorca świadczący usługi z zakresu dostarczania energii elektrycznej powinien mieć maksymalny termin na wykonanie takiego przyłącza.	Same uzyskanie przez inwestora warunków przyłączenia do sieci energetycznej, nie oznaczają jeszcze, że sam przyłącz zostanie wykonany w rozsądnym terminie. Obecnie czas oczekiwania na przyłącz prądu w niektórych rejonach kraju to 2-3 lata na co skarżą się inwestorzy. W związku z powyższym jeżeli celem projektodawcy jest faktyczne usprawnienie procesu realizacji inwestycji kluczowych, dla tych inwestycji powinien zostać wyznaczony maksymalny termin na wykonanie przyłącza przez		

			przedsiębiorcę energetycznego – proponujemy, aby był to termin 3 względnie 6 miesięcy.		
13.	Art. 11 ust. 8	Wykonanie samego przyłącza do sieci wodno-kanalizacyjnej również powinno odbywać się w specjalnym przyśpieszonym trybie.			
14.	Art. 14 ust. 2	Art. 14 ust. 2 wskazuje, że do usuwania drzew i krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o zezwoleniu na realizację strategicznej inwestycji oraz zawiadomieniem o realizacji kluczowej inwestycji nie stosuje się przepisów o ochronie przyrody, w tym kompensacji przyrodniczej. O ile w przypadku szczególnych potrzeb wynikających z obronności, kwestia pilności inwestycji może uzasadniać konieczność odstąpienia od procedowania pozwoleń wynikających z ustawy o ochronie przyrody na rzecz opinii właściwych organów, o tyle brak wskazania jakichkolwiek nasadzeń zastępczych jest sprzeczny z zaleceniami międzynarodowymi dotyczącymi adaptacji do zmian klimatu.	Potrzeba nasadzeń kompensujących w miarę możliwości utracony drzewostan, również na terenach objętych działaniami wojennymi, została wskazana m.in. na spotkaniu kapituły nagrody Europejskiej Zielonej Stolicy 2025 w Wilnie w styczniu br., gdzie przedstawiciele delegacji ukraińskiej podkreślali znaczenie drzew i krzewów również w oczyszczaniu środowiska objętego trudnymi doświadczeniami wynikającymi z konfliktu zbrojnego. Dlatego też w art. 14 proponujemy zmianę uwzględniającą wykonywanie nasadzeń zastępczych przy strategicznych inwestycjach w zakresie potrzeb obronności państwa.		
15.	Art. 19 ust. 2	Zawiadomienie powinno mieć formę dokumentową.	Z czego wynika, że zawiadomienie o realizacji kluczowej inwestycji w zakresie potrzeb obronności państwa, składane do wojewody, wojewódzkiego inspektoratu nadzoru budowlanego oraz dyrekcji Lasów Państwowych musi mieć wyłącznie formę papierową, podczas gdy standardem jest korzystanie z		

			dokumentów w postaci elektronicznej?		
16.	Art. 21	Prosimy o ostateczne potwierdzenie, że artykuł ten, w zakresie jakim mówi o podziale nieruchomości, wyłącza stosowanie innych przepisów dot. podziałów nieruchomości (regulacji z UGN).	Podstawowym trybem podziału nieruchomości są przepisy przewidziane w ustawie o gospodarce nieruchomościami (UGN). Projekt nie przewiduje nowelizacji UGN w tym względzie np. poprzez wyłączenie przepisów w przypadkach określonych w ustawie o inwestycjach.		
17.	Art. 21 ust. 6	Przepis jest bardzo niekorzystny dla dotychczasowych użytkowników lub właścicieli nieruchomości w tym jednostek samorządu terytorialnego.	Inwestorzy powinni mieć prawo korzystania z nieruchomości dopiero po decyzji ustalającej wysokość odszkodowania. Dotychczasowi uprawnieni powinni mieć bowiem pewność, że otrzymają stosowną rekompensatę. Tymczasem decyzja ustalająca wysokość odszkodowania w obecnie projektowanym brzmieniu może zostać wydana już po faktycznym przejściu nieruchomości		
18.	Art. 21 ust. 14	Zrzeczenie się odszkodowania w przypadku jednostek samorządu terytorialnego powinno odbywać się za wcześniejszą zgodą organu stanowiącego. Proponujemy dodanie zdania: „Na zrzeczenie się odszkodowania przez jednostkę samorządu terytorialnego zgodę, w drodze uchwały, wyraża organ stanowiący tej jednostki.”	Analogiczny przepis znajduje się w art. 71 ustawy o CPK. Tam jednak zgodę na zrzeczenie się odszkodowania przez jednostkę samorządu terytorialnego musi wyrazić rada lub sejmik.		
19.	Art. 28 ust. 2	Proponujemy dodanie zapisu, zobowiązującego właściwego inwestora realizującego strategiczną inwestycję w zakresie potrzeb obronności państwa do uzgodnienia	Budowa infrastruktury związanej z obronnością będzie się wiązała z transportem dużych ilości materiałów i sprzętu. Transport ciężki przyczynia się do szybkiego		

		z właściwym zarządcą drogi możliwości prowadzenia transportu i do naprawy ewentualnych szkód spowodowanych transportem związanym z realizacją inwestycji.	zużycia, a nawet zniszczenia dróg publicznych, szczególnie tych powiatowych i gminnych, które nie są przystosowane do dużych i intensywnych obciążeń. Jest to spowodowane brakiem nośności podłoża i konstrukcją, która projektowana jest na niższe kategorii ruchu. Występują jeszcze takie drogi powiatowe i gminne, które nie zostały jeszcze przebudowane lub na których prowadzone były tylko zabiegi remontowe, a które nie posiadają praktycznie żadnej podbudowy. Wpuszczenie tam ruchu samochodów ciężarowych spowoduje zniszczenie drogi. Na wielu odcinkach dróg obowiązują ograniczenia tonażu z uwagi na stan techniczny jaki wynika z braku nośności danej drogi. Doświadczenia zarządców dróg powiatowych i gminnych przy realizacji dużych inwestycji jak tej związanej z ochroną granicy państwa wskazują, że już na etapie planowania przedsięwzięcia należy zabezpieczyć środki na naprawę ewentualnych uszkodzeń dróg. Zniszczenia w ciągu dróg samorządowych, spowodowane przez transport ciężarowy w trakcie realizacji inwestycji są nadal ogromnym problemem zarządców dróg, a tym samym mieszkańców i użytkowników tych dróg, gdyż wiele fragmentów zniszczonych nawierzchni z uwagi na brak		
--	--	--	--	--	--

			środków finansowych nie zostało naprawionych.		
20.	Art. 30	Wpływ ustanawiania stref ochronnych na gospodarkę lokalną.	Ustanawianie stref ochronnych wokół terenów zamkniętych może mieć negatywny wpływ na lokalną gospodarkę, w tym na rozwój działalności gospodarczej, turystyki, rolnictwa czy inwestycji lokalnych. Istnieje obawa, że takie strefy będą ograniczać dostępność terenów pod inwestycje lub tworzyć bariery w rozwoju gospodarczym regionów. Warto rozważyć, czy przepisy dotyczące stref ochronnych będą zawierały mechanizmy, które pozwolą na minimalizowanie negatywnych skutków dla lokalnych przedsiębiorców. Projekt ustawy powinien precyzować, w jakich przypadkach i na jakich zasadach będą tworzone strefy ochronne. Wprowadzenie stref ochronnych winno być dokładnie uzasadnione, a ich obecność i zakres oddziaływania na życie obywateli jak najbardziej zminimalizowane. Należałoby uniknąć wszelkich możliwości do powstania sytuacji, w których utworzenie takiej strefy prowadzi do nieuzasadnionych ograniczeń w działalności gospodarczej, a także pogwałcenia praw obywateli do prywatności czy korzystania z własności.		

21.	Art. 34	W przypadku, gdy wyznaczany teren przekracza granice gminy, opinię powinien przedstawiać również starosta.	Jeśli obszar terenu zamkniętego ma przekraczać granice gminy, wtedy oddziałuje on na przestrzeń ponadgminną, a więc powiatową. Zasadne jest, by w takim wypadku opinię przedstawiał również starosta (ew. zarząd powiatu jako organ wykonawczy tego szczebla). W konsekwencji wojewoda powinien też wykonać czynności informacyjne z art. 35 ust. 1 również w stosunku do starosty.		
22.	Art. 42	Czy aby na pewno na podstawie projektowanej ustawy winno wskazywać się dodatkowe możliwe źródło finansowania dla instytutów badawczych? Zapisy takie powinny znaleźć się w innym projekcie.			
23.	Załącznik do ustawy	W załączniku występują błędne oznaczenia: LDWN przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom; LN przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom - powinno być: LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku; LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy.			